

[Birkholm]

krati. Jeg ønsker at ændre de forhold, og jeg vil spørge forsvarsministeren, om han vil hjælpe mig med det.

Formanden:

Taletiden til motiveringen er ét minut.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

I loven om det udenrigspolitiske nævn er det bestemt, at regeringen i forbindelse med enhver beslutning af større udenrigspolitisk rækkevidde rådfører sig med nævnet. Det er også nævnets opgave at drøfte sager, der har betydning for landets udenrigspolitik, med regeringen og at modtage oplysninger fra regeringen om udenrigspolitiske forhold.

Det er regeringens opfattelse, at det udenrigspolitiske nævn er et velegnet forum for drøftelser eller orienteringer om væsentlige sikkerhedspolitiske emner, som behandles i møder i NATO, hvori også forsvarsministrene deltager, og at behandlingen af disse sager i nævnet i almindelighed på en udmærket måde dækker både folketingets behov for indseende med sikkerhedspolitiske sager af væsentlig betydning og regeringens behov for at rådføre sig med folketinget og at informere dette om sådanne sager.

Man må også i den sammenhæng bemærke, at den meget vidtgående inddragelse af det udenrigspolitiske nævn i bl.a. sager af sikkerhedspolitisk karakter modsvarer af en særlig tavshedspligt efter loven, en tavshedspligt, som jo ikke kan sidestilles med de forhold, der er i det forsvarsudvalg, vi har i folketinget.

Den tidligere forsvarsminister anførte i de almindelige bemærkninger til forslaget om den nuværende lov om forsvarrets organisation, at det var hensigten at udbygge den gældende praksis for orientering af forsvarsudvalget om forsvarrets status og anskaffelsesplaner og i det hele taget om grundlaget for og konsekvenserne af forestående beslutninger vedrørende forsvarrets forhold. De bemærkninger, som blev gjort i den sammenhæng, er også mit udgangspunkt ved bedømmelsen af, hvilke sager jeg bør orientere forsvarsudvalget om.

Jeg skal derfor sige til hr. Birkholm, at regeringen ikke finder anledning til at indføre en slags konsultationsprocedure i forhold

til forsvarsudvalget, således som hr. Birkholm har skitseret i sit spørgsmål.

Birkholm (VS):

Det er meget godt, at forsvarsministeren henviser til udenrigspolitisk nævn; det gør grundloven også; den siger nemlig i § 19, stk. 3, at det udenrigspolitiske nævn skal indkaldes forud for alle vigtige udenrigspolitiske beslutninger til rådslagning.

Man kan roligt sige, at den vigtigste udenrigspolitiske beslutning siden Danmarks tiltrædelse af NATO i 1949 har været dobbeltbeslutningen af 12. december 1979. Ikke desto mindre blev denne beslutning truffet uden forudgående rådslagning i udenrigspolitisk nævn. Danmark bandt sig nemlig, allerede flere år før en dobbeltbeslutning blev truffet, formelt dels gennem NATOs atomplanlægningsgruppe, dels gennem forskellige andre ekspertgrupper i tilknytning til atomplanlægningsgruppen, til dobbeltbeslutningen. Det er selve problemet: der foregår en lang række konsultationer i NATO – i NATOs atomplanlægningsgruppe især – hvor der ikke er noget som helst indseende eller nogen parlamentarisk kontrol fra dansk side.

Derfor finder jeg, at forsvarsministerens svar er meget utilfredsstillende. Forsvarsministeren ønsker ikke at sikre parlamentarisk-demokratisk kontrol med den side af dansk politik, der har den største betydning for befolkningens fremtid, ja, for de kommende generationers overlevelse overhovedet. De livsvigtige spørgsmål ønsker forsvarsministeren at overdrage til våbeneksperter, til eksperter med tilknytning til militærindustrien, til karrierediplomater osv. Det er helt uacceptabelt, og jeg finder ingen grund til at søge yderligere debat. Jeg skal meddele, at jeg i stedet for vil indlevere de spørgsmål, jeg har stillet, som forslag til folketingsbeslutning, der pålægger regeringen at sikre den parlamentarisk-demokratiske kontrol, som jeg her i al stilfærdighed forsøgte at få forsvarsministeren til at indføre.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg skal bare over for hr. Birkholm endnu en gang understrege det udenrigspolitiske nævns rolle i denne sammenhæng. Nu har jeg også her for en uges tid siden revet et kvarter eller tyve minutter ud af kalenderen